

مناسب سازی فضاهای شهری با رویکرد کودک مداری مطابق با اصول

برنامه ریزی شهری پایدار (با تأکید بر رده سنی ۵ - ۱۱ سال)

فاتح کبیری^۱ زهره آقایی^۲

۱- عضو هیئت علمی گروه شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمیرم، آدرس رایانامه (fateh_kabir@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، آدرس رایانامه (zohre.aghai3000@gmail.com)

چکیده

در کشورما پرداختن به موضوعات شهرسازی با مفهوم امروزی سابقه طولانی نداشته و پیوند مناسبی میان گرایش های مختلف حوزه معماری و شهرسازی برقرار نشده است. در این میان طراحی در مقیاس خرد یا همان معماری، بیش از مقیاس های کلان، رنگ عملیاتی شدن به خود گرفته و اغلب در این حوزه برنامه ریزی شهری کمتر اجرایی شده است. ضمن اینکه برنامه ریزی شهری می تواند تسهیل کننده حوزه های طراحی شهری و معماری نیز باشد. از طرفی دیگر عدم توجه به همه اقشار جامعه به خصوص کودکان و به طور خاص رده سنی ۵-۱۱ سال که در حساس ترین دوران زندگی خود از جنبه تربیت، آموزش و خلاقیت قرار دارند موجب کاهش حضور آنها در فضاهای شهری و مخالفت والدین را نیز به همراه داشته است. در این مقاله با بررسی نمونه های موفق که عموماً غیرایرانی می باشند و طرح ویژگی ها و بازخوردهای آن، چارچوب اصول مناسب سازی فضاهای شهری به منظور استفاده کودکان رده سنی یاد شده در قالب شاخص های پایداری درحوزه برنامه ریزی شهری تدوین گردید. اقدامات کالبدی، اقتصادی، اجتماعی و... برای دست یابی به فضاهایی با رویکرد کودک مدار مطرح شد.

35 mm

واژه های کلیدی: برنامه ریزی شهری، فضاهای شهری، کودکان، برنامه ریزی شهری پایدار

۱- مقدمه

از آنجا که شهرها وظیفه فراهم کردن فضای مطلوب برای شهروندان را بر عهده دارند، بایستی نیازهای همه اقشار و سنین در طراحی آنها مدنظر قرار گیرد. در حالیکه بی توجهی به این امر در شهرهای امروزی ما، مشکلات بسیاری برای استفاده کنندگان پدید آورده است. توجه به این مساله به ویژه در رابطه با کودکان به عنوان آینده سازان شهر و جامعه امری مهم و حیاتی شمرده می شود و طراحان و برنامه ریزی را به تفکر واداشته که چگونه می توان به حل این مشکل در فضاهای شهری پرداخت؟ این بی توجهی تا حدی پیش رفته است که شهرها و فضاهای شهری، نه تنها فاقد کیفیات طراحانه لازم جهت جذب جمعیت و ایجاد احساس رضایت در استفاده کنندگان است بلکه در رابطه با کودکان موجب ترس و سردرگمی و بی اعتمادی در والدین آنها گردیده است. نمونه ای از توجه به کودکان در شهرها را می توان در ساخت فضاهای سرپوشیده و محدود کردن و تحت نظارت قرار دادن کودکان در این گونه فضاها خلاصه کرد که ارمغانی جز کاهش میزان بروز خلاقیت، یادگیری، نشاط و سرزندگی و محروم ماندن از زندگی سالم و صحیح شهری برای آنها نخواهد داشت. با ادامه این روند کودکان امروز انزوا طلب و